

NATURALIS SK
SK-BIO-002

Kalinčiakova 27, 831 04 Bratislava
e-mail: kontrola@naturalis.sk, certo@naturalis.sk; www.naturalis.sk

Správa o výkone kontroly a certifikácie v ekologickej poľnohospodárskej výrobe za rok 2023

Ján Kovarovič, Jarmila Drobná a kol.

Marec 2024

V roku 2023 bola hlavným predmetom činnosti inšpekčnej organizácie Naturalis SK, s.r.o. kontrolná činnosť a certifikácia v ekologickej poľnohospodárskej výrobe (EPV). Táto činnosť bola vykonávaná v súlade s akreditáciou vydanou Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) na výkon kontroly a certifikácie a na základe oprávnenia vydaného Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym v Bratislave (ÚKSÚP) ako orgánom štátnej správy a príslušným orgánom v oblasti EPV.

1. Identifikácia organizácie

Názov: Naturalis SK, s.r.o.
Sídlo: Kalinčiakova 27
831 04 Bratislava
Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným
e-mail: kontrola@naturalis.sk, certo@naturalis.sk
web: www.naturalis.sk
Riaditeľ: Ing. Jaroslav Drobný

2. Organizačná štruktúra

2.1 Oddelenie kontroly

Zoznam zamestnancov na oddelení kontroly k 31.12.2023:

1. Ing. Jarmila Drobná, PhD. – vedúca oddelenia, inšpektor
2. Ing. Peter Kulich – zástupca vedúcej oddelenia, inšpektor, inšpektor – operátor
3. Ing. Andrea Gergelyiová – zástupkyňa vedúcej oddelenia, inšpektor, inšpektor – operátor
4. Ing. Vladimír Cabuk – inšpektor
5. Ing. Jaroslav Drobný – inšpektor
6. Mgr. Michal Drobný – inšpektor – operátor
7. MVDr. Radoslav Kapa – inšpektor, inšpektor – operátor
8. Ing. Dávid Košč – inšpektor, inšpektor - operátor
9. Ing. Ján Kovarovič, PhD. – inšpektor
10. Ing. Zuzana Krivosudská – inšpektor - operátor
11. Ing. Diana Langerová – inšpektor - operátor
12. Ing. Ivana Štibravá – inšpektor, inšpektor – operátor
13. Ing. Mária Zemaníková – manažérka kvality

14. Ing. Jana Gregušová – externý inšpektor
15. Bc. Filip Hodulík – inšpektor – čakateľ
16. Ing. Ádám László – externý inšpektor
17. Ing. Josef Ludík – externý inšpektor

18. Ing. Michaela Kupcová – materská dovolenka

Kontrolnú činnosť u prevádzkovateľov vykonávali inšpektori na základe rôznych kombinácií (jeden inšpektor kontroloval viaceré činnosti): v roku 2023 pestovanie rastlín

kontrolovalo 10 inšpektorov, chov zvierat 9 inšpektorov, chov včiel 2 inšpektori, zber voľne rastúcich rastlín a ich častí 3 inšpektori, výrobu húb 1 inšpektor, prípravu 3 inšpektori, výrobu spracovaných potravín 3 inšpektori, výrobu vína 2 inšpektori, výrobu osív a rastlinného množiteľského materiálu 3 inšpektori, výrobu spracovaných krmív 2 inšpektori, distribúciu / umiestňovanie produktov na trh vrátane skladovania a prepravy 5 inšpektorov, dovoz 3 inšpektori a vývoz 3 inšpektori. Z hľadiska odberu vzoriek, vykonávali odber vzoriek 3 inšpektori.

2.2 Oddelenie certifikácie

Zoznam zamestnancov na oddelení certifikácie k 31.12.2023:

1. Ing. Jaroslav Drobny – vedúci oddelenia, certifikujúci, schvaľujúci
2. Ing. Mária Zemaníková – zástupkyňa vedúceho oddelenia, certifikujúci, schvaľujúci, hodnotiteľ, operátor, manažérka kvality
3. Mgr. Michal Drobny – certifikujúci, schvaľujúci
4. Ing. Diana Langerová – hodnotiteľ, operátor

2.3 Útvar riaditeľa

Zoznam zamestnancov útvaru riaditeľa k 31.12.2023:

1. Ing. Jaroslav Drobny – riaditeľ, vedúci oddelenia certifikácie
2. Mgr. Michal Drobny – zástupca riaditeľa, právnik, webmaster
3. Ing. Ján Kovarovič, PhD. – zástupca riaditeľa, zástupca manažéra kvality
4. Ing. Jarmila Drobna, PhD. – vedúca oddelenia kontroly, webmaster
5. Ing. Mária Zemaníková – zástupkyňa vedúceho oddelenia certifikácie, manažérka kvality
6. Ing. Peter Kulich – zástupca vedúcej oddelenia kontroly
7. Ing. Andrea Gergelyiová – zástupkyňa vedúcej oddelenia kontroly

V rámci oddelení sa niektoré činnosti prelínajú a interní zamestnanci pracujú zároveň na viacerých oddeleniach s presne vymedzenými úlohami. Ku dňu 31.12.2023 pracovalo v spoločnosti celkom 13 interných (z toho 3 na VPP a 1 MD) a 4 externí zamestnanci. Zoznam zamestnancov a zmeny v pohybe zamestnancov Naturalis SK, s.r.o. sú uvedené v tabuľke 1.

3. Činnosť

Spoločnosť Naturalis SK, s.r.o. vykonávala v roku 2023 kontrolnú činnosť a certifikáciu v ekologickej poľnohospodárskej výrobe u prevádzkovateľov registrovaných na ÚKSÚP-e na základe Oprávnenia na výkon vstupného preverenia, na výkon delegovaných určitých úradných kontrol v ekologickej poľnohospodárskej výrobe v Slovenskej republike, ktoré bolo vydané ÚKSÚP-om dňa 11.02.2022 s platnosťou od 11.02.2022 do 18.12.2024. V oprávnení je určený rozsah: výkon vstupného preverenia u záujemcov o registráciu do EPV, výkon úradnej kontroly dodržiavania ustanovení princípov a pravidiel EPV u prevádzkovateľov registrovaných na ÚKSÚP-e v systéme EPV a výkon iných úradných činností – certifikácie produktov z EPV na základe vykonanej kontroly prevádzkovateľov. Oprávnenie platí na území SR pre tieto oblasti EPV: výroba nespracovaných poľnohospodárskych produktov vrátane osiva a chov hospodárskych zvierat a včiel z EPV a/alebo konverzie (rastlinná

výroba, vrátane zberu voľne rastúcich rastlín a ich častí a pestovania húb a výroby osív a iného rastlinného množiteľského materiálu v systéme EPV; živočíšna výroba vrátane chovu včiel); výroba spracovaných poľnohospodárskych produktov z EPV a/alebo konverzie (výroba potravín vrátane výroby vína, výroba krmív, príprava (uchovávanie alebo spracovanie produktov alebo akákoľvek iná operácia, ktorá sa vykonáva na nespracovanom produkte bez toho, aby sa zmenil pôvodný produkt, ako aj balenie, označovanie alebo úpravy v označovaní týkajúce sa EPV), dovoz produktov EPV a/alebo produktov z konverzie do tretích krajín, vývoz produktov EPV a/alebo produktov z konverzie do tretích krajín, distribúcia/umiestňovanie produktov na trh, skladovanie produktov z EPV a/alebo konverzie.

IO Naturalis SK, s.r.o. v súlade s platným právnym rámcom Európskej únie a Slovenskej republiky pre oblasť EPV a pre oblasť manažérstva okrem iného zodpovedal do 31.03.2023 aj za výkon vstupného preverenia u záujemcov o registráciu do EPV podľa § 6 ods. 1, ods. 8 – ods. 10 zákona č. 282/2020 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v zn. n. p.

3.1 Oddelenie kontroly

Oddelenie kontroly vykonávalo kontrolu v súlade s oprávnením príslušného orgánu, t. j. kontrolu výroby nespracovaných poľnohospodárskych produktov vrátane osiva a chovu hospodárskych zvierat a včiel z EPV a/alebo konverzie, výroby spracovaných poľnohospodárskych produktov EPV a/alebo konverzie, ďalej vykonávalo pri kontrolách prevádzkovateľov aj dohľad certifikovaných produktov a výkon vstupného preverenia u záujemcov o registráciu do EPV.

Ďalej oddelenie kontroly spracovávalo výsledky kontrol a vykonávalo ďalšie administratívne práce súvisiace s výkonom inšpekcie. Po vyhodnotení výsledkov kontrol spracovávalo zistené nezhody a zistenia. Na základe posúdenia zaslaných dokumentov alebo v prípade iných zistení neuvedených v správe z kontroly ako nezhoda, vydávalo oznámenia o zistených nezhodách.

V súlade s výsledkami kontrol alebo na základe žiadostí prevádzkovateľov pripravovalo návrhy na zmenu doby konverzie (predĺženie, skrátenie).

Oddelenie kontroly ďalej vykonávalo priebežnú aktualizáciu zoznamu zmluvných prevádzkovateľov a ich činností, vykonaných kontrol a viedlo prehľady a štatistiky o vykonaných kontrolách a prevádzkovateľoch. V súlade s odborným oprávnením vypracovávalo mesačné hlásenia, polročné a ročné správy.

V nadväznosti na zákon č. 282/2020 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v zn. n. p. vykonávala IO Naturalis SK, s.r.o. do 31.03.2023 vstupné preverenia a súvisiace administratívne práce so vstupným preverím, ako je napríklad okrem iného kontrola kompletnej žiadosti o vstupné preverenie, písanie výziev v prípade nekompletnej žiadosti a vypracovanie Záznamov zo vstupného preverenia.

Súčasťou práce oddelenia kontroly bola komunikácia so zahraničnými inšpekčnými organizáciami a súčinnosť v rámci krížových kontrol a overovania dokumentácie, resp. riešenia prípadných porušení a nezrovnalostí zistených pri distribúcii so slovenskými prevádzkovateľmi.

3.2 Oddelenie certifikácie

Oddelenie certifikácie vykonávalo certifikáciu produktov kontrolovaných prevádzkovateľov v EPV v súlade s platnou legislatívou a interným postupom certifikácie a vykonávalo ďalšie administratívne práce súvisiace s výkonom certifikácie. V roku 2023 Naturalis SK, s.r.o. vydával aj certifikáty NAQS pre vývoz bioproduktov do Južnej Kórei.

Ďalej oddelenie certifikácie vykonávalo priebežnú aktualizáciu zoznamu vydaných a odobratých certifikátov, prerušených, zastavených a odmietnutých žiadostí o certifikáciu a v súlade s oprávnením zasielalo mesačné hlásenia ÚKSÚP-u.

Na základe požiadavky príslušného orgánu vypracovávalo štatistiky týkajúce sa informácií o certifikovaných oblastiach a množstvách certifikovaných výrobkov.

V súlade s akreditačnými podmienkami oddelenie certifikácie vypracovalo pre SNAS Analýzu činnosti a plán certifikačného orgánu na základe informácií o vydaných a odobratých certifikátoch, prerušených, zastavených a odmietnutých certifikačných konaniach za predchádzajúci rok.

3.3 Útvar riaditeľa

Útvar riaditeľa po vyhodnotení výsledkov kontrol spracovával zistené nezhody a zistenia a na základe ich závažnosti vydával oznámenia o uložení opatrení a odstúpenia kontrolných zistení ÚKSÚP-u.

Ďalej sa zaoberal manažmentom zamestnancov, kvalitou práce, metodicky zabezpečoval priebeh a postup kontrol a proces certifikácie. V priebehu roka komunikoval s prevádzkovateľmi a príslušným orgánom pri riešení niektorých problémov, podnetov a sťažností na prevádzkovateľov a sporných prípadov. Zabezpečoval a aktualizoval informácie pre prevádzkovateľov EPV zverejnené na webovom sídle www.naturalis.sk. Zaoberal sa riešením personálnych a právnych otázok. V roku 2023 sa pokračovalo v nepravidelnom zasielaní NOVINIEK a v nich informácií pre prevádzkovateľov e-mailovou formou.

4. Akreditácia

Naturalis SK, s.r.o. je akreditovaný Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) podľa požiadaviek ISO/IEC 17020: 2012 (Osvedčenie o akreditácii č. I-031 - inšpekčný orgán Naturalis SK, s.r.o.). Na základe mimoriadneho posudzovania v januári 2022 bol Inšpekčný orgán Naturalis SK, s.r.o. akreditovaný dňa 28.01.2022 pre vykonávanie inšpekcie ekologickej poľnohospodárskej výroby s platnosťou do 18.12.2024.

Zároveň je Naturalis SK, s.r.o. akreditovaný podľa požiadaviek ISO/IEC 17065: 2012 (Osvedčenie o akreditácii č. P-022 - Certifikačný orgán Naturalis SK, s.r.o.). Na základe mimoriadneho posudzovania v januári 2022 bol Certifikačný orgán Naturalis SK, s.r.o. akreditovaný vykonávať certifikáciu produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby v rozsahu akreditovaných činností s platnosťou od 28.01.2022 do 07.07.2025.

Akreditáciou spoločnosti a na základe ďalších splnených podmienok vyplývajúcich zo zákona č. 282/2020 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v zn. n. p. boli splnené požiadavky európskej a národnej legislatívy pre výkon kontroly a certifikácie v EPV.

5. Výsledky činnosti

5.1 Počet evidovaných prevádzkovateľov

Prevádzkovateľom ekologickej poľnohospodárskej výroby, ktorí nemali uzatvorenú zmluvu o kontrole a certifikácii v predchádzajúcich rokoch na dobu neurčitú, boli na konci roka 2022 zaslané výzvy k uzavretiu zmluvy. Formou návratky sa prihlásili ku kontrole pre rok 2023, pričom sa mohli rozhodnúť podpísať zmluvu na dobu neurčitú, resp. na dobu určitú do 31.12.2023. Na základe prijatej návratky im bola zaslaná zmluva o kontrole a certifikácii na podpis. Po vrátení podpísanej zmluvy do kancelárie IO boli prevádzkovatelia zaradení do zoznamu kontrolovaných prevádzkovateľov.

Novým žiadateľom a záujemcom o podpísanie zmluvy v priebehu roka boli vytvorené obdobné podmienky podľa termínu, kedy sa ku kontrole prihlásili. Tí prevádzkovatelia, ktorí mali uzatvorenú zmluvu na dobu neurčitú v predchádzajúcom období, boli automaticky zaradení do kontrolnej činnosti pre rok 2023.

Z roku 2022 prešlo do roku 2023 celkovo 823 registrovaných prevádzkovateľov s uzatvorenou platnou zmluvou o kontrole a certifikácii, ktoré boli podpísané na dobu neurčitú. V roku 2023 bolo podpísaných 98 zmlúv, avšak nie všetci prevádzkovatelia boli registrovaní v rámci kontrolného ústavu k 31.12.2023.

V roku 2023 bolo zrušených 73 zmlúv z dôvodu vyradenia prevádzkovateľov z registra. Ku koncu roka 2023 bolo platných 860 zmlúv s prevádzkovateľmi registrovanými v rámci ekologickej poľnohospodárskej výroby.

5.2 Kontrolná činnosť a spracovanie výsledkov kontrol

Na začiatku roka 2023 boli jednotlivým prevádzkovateľom zaslané tlačivá prihlášky ku kontrole na rok 2023, ktoré vrátili vyplnené do kancelárie organizácie. Prijaté prihlášky boli po spracovaní v kancelárii IO zaraďované do kontrolných spisov prevádzkovateľov.

Kontroly v roku 2023 prebiehali podľa plánu a rozdelenia kontrol. Fyzické inšpekcie na mieste, cielené a dodatočné kontroly sa vykonávali priebežne počas celého roka, pričom u výrobcov spracovaných potravín, spracovaných krmív a osív sa fyzické inšpekcie na mieste uskutočňovali podľa termínu nahlásenia výroby. Plán kontrol bol aktuálne oznamovaný na ÚKSÚP každý týždeň, zostavoval ho riaditeľ spoločnosti v spolupráci s vedúcim oddelenia kontroly. Plán kontrol zohľadňoval aj trojročnú rotáciu inšpektorov u jedného prevádzkovateľa a regionálne zoskupenie prevádzkovateľov.

Inšpektori počas kontrol postupovali podľa platnej legislatívy a interných postupov kontroly. Pri kontrole inšpektori skontrolovali opätovne prihlášku ku kontrole na rok 2023 a zapísali vzniknuté zmeny. Vykonali kontrolu evidencie, porastov, chovov, resp. spracovateľskej linky, linky na výrobu osív alebo krmív, skladov a ďalších objektov podľa charakteru kontrolovanej prevádzky a danej situácie. Na záver inšpektori vyplnili správu z kontroly, ktorú zástupca kontrolovanej prevádzky potvrdil svojím podpisom. Správy z kontrol zasielali inšpektori do kancelárie Naturalis SK, s.r.o.

Po prijatí inšpekčných správ od inšpektorov boli správy z kontrol na oddelení kontroly prekontrolované, spracované, doplnené na základe vyžiadaných chýbajúcich údajov a vybrané informácie (údaje o výmerách, plodinách, zvieratách, termín kontroly, a pod.) boli spracované v databáze a archivované. V prípade nezhôd zistených pri kontrolách alebo následne pri spracovaní správ a ďalších doplňujúcich materiálov od prevádzkovateľov, boli správy postúpené na riešenie vedúcemu oddelenia kontroly. Za zistené nezahody boli uložené

opatrenia, v prípade zásadných nezhôd boli odstúpené na útvár riaditeľa a postúpené na riešenie na ÚKSÚP. Správy z kontrol slúžili aj certifikačnému oddeleniu ako podkladový materiál pri vydávaní certifikátov.

Na základe spracovaných správ z výkonu kontroly boli vypracované mesačné hlásenia, ktoré boli odovzdávané pravidelne na ÚKSÚP.

Prevádzkovatelia kontrolovaní v roku 2023

V roku 2023 bolo vykonaných celkom 2089 úradných kontrol. Realizovalo sa 1628 fyzických inšpekcií na mieste, z toho 650 kontrol v rastlinnej výrobe, v živočíšnej výrobe 523 kontrol, 1 kontrola výroby húb, 13 kontrol chovu včiel, 6 kontrol zberu voľne rastúcich rastlín, 97 kontrol výroby potravín, 5 kontrol výroby vína, 12 kontrol prevádzok na výrobu osív, 3 kontroly výroby krmív, 188 kontrol distribúcie/umiestnenia produktov EPV na trh, 16 kontrol skladovania produktov z EPV, 28 kontrol dovozu, 22 kontrol vývozu, 34 kontrol prípravy a 30 kontrol balenia (Tab. 3). Fyzických inšpekcií na mieste bolo 1614 ohlásených a 14 neohlásených.

Dodatočné kontroly v počte 346 boli vykonané na základe analýzy rizika nedodržania požiadaviek opísaných v nariadení (EÚ) 2018/848 (dodatočná kontrola z analýzy rizika). Cielených kontrol bolo vykonaných 63 a boli zamerané na kontrolu plnenia podmienok na skrátenie doby konverzie, pre potreby certifikácie, na overenie niektorých skutočností, resp. údajov nahlasovaných zahraničnými inšpekčnými organizáciami alebo na základe podnetov a sťažností na prevádzkovateľov. Dodatočné a cieľové kontroly (Tab. 4 - 5) sa vykonávali ohlásene a neohlásene. Ohlásených kontrol bolo 62 a neohlásených 347. Vstupné kontroly sa uskutočnili u 89 prevádzkovateľov a bolo vykonaných 52 vstupných preverení (Tab. 6 – 7).

V roku 2023 neboli vykonané všetky plánované kontroly vrátane odberu vzoriek. U 2 prevádzkovateľov sa neuskutočnil odber vzorky z dôvodu vykonávania činnosti bez preskladnenia a 1 prevádzkovateľ bol bez produkcie medu v roku 2023. U 3 prevádzkovateľov sa kontroly nevykonali z dôvodu podpísania zmluvy resp. registrácie činnosti po 30.11.2023 (Tab. 2). Tieto kontroly boli po dohode s príslušným orgánom a prevádzkovateľmi presunuté na rok 2024.

Odbery vzoriek

V roku 2023 bolo celkovo odobratých 124 vzoriek u 124 prevádzkovateľov, všetky odbery boli realizované na základe analýzy rizika (Tab. 9). Počet odobratých vzoriek zodpovedal požiadavke článku 7 písm. c) vykonávacieho nariadenia komisie (EÚ) 2021/279, ktoré hovorí, že každý rok podlieha odberu vzoriek v súlade s článkom 14 písm. h) nariadenia (EÚ) 2017/625 minimálne 5 % počtu prevádzkovateľov, s výnimkou prevádzkovateľov oslobodených podľa článku 34 ods. 2 a článku 35 ods. 8 nariadenia (EÚ) 2018/848.

Vo vzorkách boli zisťované rezíduá pesticídov a konzervačné látky. Všetky analýzy boli vykonané v určených úradných laboratóriách pre ekologickú poľnohospodársku výrobu: ŠVPÚ Bratislava a ÚKSÚP Bratislava. V jednej vzorke bol zistený obsah nepovolených látok (chlorpyrifos; chlorpyrifos-methyl; cypermethrín, tebuconazol), ktoré poukázali na porušenie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848.

Výsledky kontrol

Kontrolami u prevádzkovateľov, doriešením v kancelárii IO alebo po kontrole dodatočne zaslanej príslušnej dokumentácie boli u niektorých prevádzkovateľov zistené viaceré porušenia a nezrovnalosti, resp. nehody s legislatívou a pravidlami uplatňovanými v ekologickej poľnohospodárskej výrobe. Jednalo sa hlavne o nasledovné nehody:

Nezhody administratívneho charakteru, zistené počas kontrol alebo z kancelárie IO:

- nereagovanie na výzvy z kancelárie IO
- neplnenie uložených opatrení
- nepredloženie potrebnej dokumentácie a evidencie na účely kontroly
- nedostatočne vedené záznamy, nedostatočná evidencia

Rastlinná výroba:

- nedostatočne vedené záznamy skladovej evidencie
- nedostatočné overenie sprievodnej dokumentácie pri prijíme vstupov do EPV
- nepredložená všetka dokumentácia potrebná na účely kontroly
- použitie osiva a sadiva bez preukázaného pôvodu
- nesúlad registrovaných údajov so skutkovým stavom, resp. nenahlásenie zmeny registrovaných údajov do 30 dní kontrolnému ústavu (zmena výmery)
- nenahlásenie zmeny registrovaných údajov do 30 dní kontrolnému ústavu
- nenahlásenie vstupnej kontroly, resp. zmeny opisu výrobnéj jednotky inšpekčnej organizácii
- výsev resp. výsadba neekologického sadiva/osiva bez vopred udelenej výnimky resp. nad rozsah udelenej výnimky
- výsev resp. výsadba neekologického sadiva/osiva mimo platnosti udelenej výnimky resp. nad rozsah udelenej výnimky
- výsev vlastného farmárskeho osiva dopestovaného pred vstupom do EPV
- nenahlásenie využitia všeobecnej výnimky príslušnému orgánu
- paralelné pestovanie v ekologickej a neekologickej jednotke
- nevhodný oševný postup
- vykonávanie činnosti v EPV bez predchádzajúceho oznámenia, resp. registrácie tejto činnosti na príslušnom orgáne
- pozitívny nález v EPV nepovolenej látky
- predaj bioproduktu bez vystaveného platného certifikátu
- predaj bioproduktu pred vydaním certifikátu
- predaj bioproduktu mimo platnosti certifikátu
- nepredloženie vhodných a aktualizovaných príslušných praktických opatrení, preventívnych opatrení a opatrení predbežnej opatrnosti

Živočíšna výroba:

- nepredložená a nedostatočne vedená evidencia a záznamy o živočíšnej výrobe
- nevedenie vhodných a aktualizovaných príslušných praktických opatrení, preventívnych opatrení a opatrení predbežnej opatrnosti
- nepredložené/nedostatočne vedené záznamy o veterinárnej starostlivosti (záznamy o diagnóze, použitej liečbe, dávkovaní liečiv, identifikácii liečených zvierat)
- skladovanie neekologického produktu v ekologickej prevádzke
- kŕmenie ekologických zvierat neekologickým krmivom
- nedostatočne vedené záznamy v živočíšnej výrobe

- nenahlásenie zmeny registrovaných údajov do 30 dní kontrolnému ústavu
- nezabezpečená identifikácia (označenie) všetkých zvierat
- nepovolený nákup neekologických zvierat, nákup konverzných zvierat bez vopred udeleného povolenia príslušného orgánu
- prisun neekologických zvierat bez vopred udeleného povolenia príslušného orgánu
- nenahlásenie využitia všeobecnej výnimky na použitie NE objemových krmív kontrolnému ústavu v 30 dňovej lehote
- nezabezpečené fyzické oddelenie výrobnnej jednotky prevádzkovateľa v období konverzie od inej výrobnnej jednotky prevádzkovateľa v období konverzie
- nedodržanie vnútorných plôch a priechodov do vonkajšieho priestoru v chove husí
- nadmerné zaťaženie hospodárskymi zvieratami
- kŕmenie HD krmivom z prvého roka konverzie nad povolené percento
- pozitívny nález v EPV nepovolenej látky
- kŕmenie ekologických zvierat kontaminovaným krmivom
- predaj produkcie ŽV s označením "bio" bez platného certifikátu

Výroba spracovaných krmív, výroba spracovaných potravín, výroba vína, výroba osív a skladovanie:

- nepredloženie vhodných a aktualizovaných príslušných praktických opatrení, preventívnych opatrení a opatrení predbežnej opatrnosti
- nedodržiavanie opatrení predbežnej opatrnosti
- skladovanie ekologických produktov v skladovacích priestoroch neregistrovaných v EPV, resp. nenahlásenie zmeny registrovaných údajov do 30 dní kontrolnému
- nedostatočne vedená evidencia zásob a spotreby prostriedkov používaných pri čistení, dezinfekcii a šírení vína
- neoznačenie všetkých bioproduktov, resp. surovín v skladovacích priestoroch
- neoverenie certifikátu dodávateľa pri príjme bioproduktov
- predaj bioproduktov mimo platnosti certifikátu
- vykonávanie činnosti bez platného certifikátu na danú činnosť
- vykonávanie činnosti v EPV bez predchádzajúceho oznámenia resp. registrácie tejto činnosti na príslušnom orgáne
- nesúlad údajov uvedených v Prihláške ku kontrole na rok 2023 s údajmi uvedenými v skladovej evidencii prevádzkovateľa
- nepredložená skladová evidencia zásob a evidenciu spotreby prostriedku používaného pri šírení vína
- pozitívny nález v EPV nepovolených látok (Cypermethrin, Chlorpyrifos, Chlorpyrifos-methyl, Tebuconazol) vo vzorke pšenica kŕmna BIO (predaj a rok produkcie 2022), odobratej v sklade odberateľa

Príprava, distribúcia/umiestnenie na trh :

- nepredloženie vhodných a aktualizovaných príslušných, praktických opatrení, preventívnych opatrení a opatrení predbežnej opatrnosti
- chýbajúce označenie bio na faktúre vystavenej odberateľovi, resp. nedostatočné označenie ekologických produktov na faktúre
- predaj bioproduktov po ukončení platnosti certifikátu
- vykonávanie činnosti distribúcia/umiestnenie produktov EPV na trh bez platného certifikátu na danú činnosť
- neoverenie certifikátu dodávateľa pri príjme bioproduktov

- nedostatočne vedené záznamy skladovej evidencie (nerovnováha medzi vstupmi a výstupmi) a nesúladi hmotnostnej bilancie

Dovoz, vývoz:

- nenahlásenie zmeny registrovaných údajov do 30 dní kontrolnému ústavu
- dovoz produktov EPV na trh bez platného certifikátu na registrovanú činnosť
- predaj bio produktov bez platného certifikátu

V prípade, že boli počas kontrol, v kancelárii IO pri spracovaní správ alebo kontrolou doposlanej dokumentácie ku kontrole zistené nezhody, boli prevádzkovateľom uložené opatrenia. Ak boli zistené porušenia závažné, alebo kritické boli tieto prípady odstúpené na riešenie príslušnému orgánu. Celkovo bolo uložených 378 opatrení na odstránenie zistených nezhôd (Tab. 10), štyri opatrenia boli zrušené. V 73 prípadoch boli zistenia odstúpené na riešenie príslušnému orgánu (Tab. 11). Pri klasifikácii zistení a udeľovaní opatrení a odstúpení sa postupovalo v súlade s metodickým pokynom príslušného orgánu *MP 01 2022 Katalóg opatrení pre prípady nedodržania súladu v ekologickej poľnohospodárskej výrobe v SR*.

V súlade s MP ÚKSÚP 01/2023 „Katalóg opatrení pre prípady nedodržania súladu v ekologickej poľnohospodárskej výrobe v Slovenskej republike“ bola uplatnená sankčná konverzia za závažné/ kritické nedodržanie súladu u jedného prevádzkovateľa v RV (osivo morené nepovoleným prípravkom) a u ôsmich prevádzkovateľov v ŽV (nepovolené kŕmenie, kŕmenie kontaminovaným krmivom, opakovaný nákup neekologických zvierat). Jednotliví prevádzkovatelia a dôvody predĺženia konverzie sú uvedené v tabuľke 12.

Na základe žiadosti a po splnení požadovaných podmienok bolo navrhnuté skrátenie konverzie v RV 53 prevádzkovateľom (Tab. 12).

5.3 Certifikačná činnosť

V roku 2023 bolo podaných 639 žiadostí o certifikáciu. Spoločnosť Naturalis SK, s.r.o. vydala v roku 2023 spolu 695 certifikátov na základe žiadostí prevádzkovateľov z toho 8 zúžených certifikátov, v ktorých bolo certifikovaných 3857 produktov, z toho 1746 produktov rastlinnej výroby, 56 produktov voľného zberu, 327 produktov živočíšnej výroby, 776 produktov spracovania, 15 produktov krmív, 36 produktov osív, 208 produktov z distribúcie a umiestnenia na trh, 32 produktov dovozu z tretích krajín, 39 produktov vývozu, 22 produktov zo skladovania, 45 produktov z prípravy, 491 produktov z prebaľovania a 64 produktov z výroby vína. Vydané boli aj 3 certifikáty NAQS pre vývoz produktov do Južnej Kórei . NOP certifikát pre vývoz bioproduktov do USA v roku 2023 nebol vydaný.

Celkovo bolo prerušených 262 procesov certifikácie (54 bolo opakovane prerušených) najmä z dôvodu chýbajúcich podkladov k certifikácii, chýbajúcej či neukončenej kontroly a pod.

Odmietnutých bolo 26 žiadostí z dôvodu necertifikovateľného štatútu produktu, nesplnené dôvody prerušenia konania o certifikácii v stanovenom termíne, neregistrovaná a nekontrolovaná činnosť vývoz, plodiny nie sú evidované v prihláške na rok 2023 a nie sú kontrolované, alebo už bola v roku 2023 certifikovaná.

Zastavené boli 3 certifikačné konania, na základe vlastnej žiadosti prevádzkovateľa. Odobratých bolo celkovo 41 certifikátov, väčšinou z dôvodu zrušenia registrácie prevádzkovateľa v ekologickej poľnohospodárskej výrobe a odstúpenia od zmluvy o kontrole

a certifikácii, alebo z dôvodu zrušenia registrovanej činnosti. Všetky údaje sú podrobne uvedené v tabuľkách č. 13 až 21.

Dohľady certifikovaných výrobkov boli vykonávané v rámci inšpekčného orgánu pri kontrolách.

5.4 Medzinárodná spolupráca

V priebehu roka 2023 inšpekčná organizácia aktívne spolupracovala napríklad so zahraničnými inšpekčnými a certifikačnými organizáciami ABCERT GmbH (Taliansko) Biokont, (Česká republika), Skal Biocontrole (Holandsko), AUSTRIA BIO GARANTIE GmbH (Rakúsko), Gesellschaft für Ressourcenschutz mbH (Nemecko). Išlo prevažne o overenie údajov a certifikátov v rámci obchodovania s produktami z EPV, krížové kontroly alebo hlásenia zistených porušení a nezrovnalostí (rezíduá pesticídov).

Naturalis SK, s.r.o. je naďalej členom organizácie EOCC, ktorej cieľom je zvýšiť spoľahlivosť kontroly a certifikácie identifikovať a podporovať harmonizáciu implementácie európskej ekologickej legislatívy. V roku 2023 sa zástupcovia Naturalis SK, s.r.o. vzdialeným prístupom zúčastňovali meetingov ohľadom rôznych problematík ekologickej poľnohospodárskej výroby vrátane vydávania certifikátov cez systém TRACES NT, hmotnostnej bilancie a pod., ktoré zastrešovala organizácia EOCC.

5.5 Školenia

Dňa 24.01.2023 sa konalo odborné školenie pracovníkov ohľadne povinného vydávania certifikátov v rámci EPV v medzinárodnom elektronickom systéme TRACES NT, ktorého sa zúčastnilo 11 pracovníkov, 6 neprítomní pracovníci boli oboznámení písomne zaslaním zápisnice.

Ďalej pracovníci Naturalis SK, s.r.o. absolvovali v priebehu roka 2023 nasledovné odborné kurzy a školenia prezenčnou alebo online formou:

- dňa 15.06.2023 Ing. Ján Kovarovič, PhD., Ing. Jarmila Drobná, PhD. a Ing. Andrea Gergelyiová Seminár pre inšpekčné orgány podľa normy ISO IEC 17020: 2012
- na Seminári pre certifikačné orgány certifikujúce produkty (ISO/IEC 17065: 2012) sa dňa 12.09.2023 zúčastnili Ing. Diana Langerová a Ing. Mária Zemaníková
- dňa 22.11.2023 Ing. Diana Langerová a Ing. Mária Zemaníková absolvovali odborný kurz Aplikácia normy ISO/IEC 17065: 2013 v činnosti certifikačných orgánov

Ing. Ján Kovarovič, PhD., Ing. Jarmila Drobná, PhD. a kol.

Bratislava, 22.03.2024

Zoznam príloh

Kontrola:

- Tabuľka 1. Zoznam zamestnancov v roku 2023
- Tabuľka 2. Nekontrolovaní registrovaní prevádzkovatelia a registrované činnosti v ekologickej poľnohospodárskej výrobe v roku 2023
- Tabuľka 3. Zoznam prevádzkovateľov – fyzické inšpekcie na mieste v roku 2023
- Tabuľka 4. Zoznam prevádzkovateľov - dodatočné kontroly v roku 2023
- Tabuľka 5. Zoznam prevádzkovateľov – ciele kontroly v roku 2023
- Tabuľka 6. Zoznam prevádzkovateľov – vstupné kontroly v roku 2023
- Tabuľka 7. Zoznam prevádzkovateľov – vstupné preverenia v roku 2023
- Tabuľka 8. Zrušené zmluvy - prevádzkovatelia vyradení z registra v roku 2023
- Tabuľka 9. Odber vzoriek v roku 2023
- Tabuľka 10. Zoznam opatrení na odstránenie zistených nezhôd v roku 2023
- Tabuľka 11. Zoznam odstúpení ÚKSÚP-u v roku 2023
- Tabuľka 12. Návrhy na zmenu konverzie v roku 2023

Certifikácia:

- Tabuľka 13. Zoznam vydaných certifikátov
- Tabuľka 14. Prerušenie certifikačného konania
- Tabuľka 15. Odmietnutie certifikačného konania
- Tabuľka 16. Zastavenie certifikačného konania
- Tabuľka 17. Odobraté certifikáty
- Tabuľka 18. NOP certifikáty
- Tabuľka 19. NAQS certifikáty
- Tabuľka 20. Odobraté NOP certifikáty
- Tabuľka 21. Odobraté NAQS certifikáty

Prílohy správy boli na ÚKSÚP zaslané v elektronickej forme e-mailom dňa 22.03.2024